

Конспект лекцій з дисципліни

Лекція 1-2.

Еміграція періоду 1919 – 1921 рр.

Поняття про діаспору. Загальна характеристика української еміграції ХХ століття. Основні хвилі української еміграції. Шляхи розвитку української літератури в діаспорі. Еміграція як явище в контексті літературного процесу.

Лекція 3-4.

Празька еміграційна школа

Празька еміграційна школа. Діяльність Українського вільного університету (УВУ). Українські літературні угруповання у Варшаві: «Танк» і «Ми». Ю. Дараган як родоначальник Празької поетичної групи. Характеристика збірки поезій «Сагайдак». Образ України в поезії Ю. Дарагана. Поезія Л. Мосендза. Роман «Останній пророк» як роман про історію українського національного руху. Філософське осмислення поезій збірки О. Стефановича «Кінцесвітне». Поетичні збірки Н. Ливицької-Холодної («Вогонь і попіл», «Сім літер»). Лірика О. Лятуринської («Гусла», «Княжа емаль»). Творчість поетки в оцінці Ю. Бойко-Блохина. Культурно-естетична концепція у творчості Юрія Клена. Спроба художньої інтерпретації історичної долі України (поема-епопея «Попіл імперій»). Полеміка з Данте і Котляревським. Традиція «неокласики» у творчості Михайла Ореста. Збірка «Пізнi вруна». Творчість Ю. Липи. Образ утраченої України у творчості Ю. Липи («Світлість», «Суворість», «Вірую»). Прозова спадщина Галини Журби. Поезія Є. Маланюка. Життєвий і творчий шлях Олега Ольжича. Жанрове розмаїття поетичних творів (поема, пісня, епіграма, сатира, портрет, пейзаж, ідилія, поменник та ін.). Тематичні обрії лірики Олега Ольжича (збірки «Рiнь», «Вежі», «Підзамча»). Поетична творчість Олени Теліги. Подвижницький шлях поетеси. Мотиви та образи поезій. Художня своєрідність лірики письменниці. Місце поетичної спадщини О. Теліги в літературному процесі доби.

Лекція 5-6.

Еміграція періоду 1945 – 1949 рр.

Діяльність Мистецького українського руху (МУРу). Іван Багряний – визначний письменник зарубіжжя. Творчість Івана Багряного в Німеччині та США. Автобіографічні мотиви у творчості митця; тема сталінських репресій. Сюжетно-композиційні особливості роману «Тигролови». Образи, художня специфіка роману. Життєва основа твору «Сад Гетсиманський». Сюжет і композиція роману. Система образів. Мова і стиль твору. Місце романів в історії української літератури. Ю. Косач – член правління МУРу і український письменник. Філософські та ідейні пошуки повоєнного покоління МУРівської доби у повісті Ю. Косача «Еней та життя інших». В. Домонтович-Петров: в діаспорі і поза нею. Інтелектуальна проза В. Домонтовича. Романістика Д. Гуменної. «Діти Чумацького Шляху»: епопея українського селянського побуту. Зображення трагедії ХХ століття у романі Д. Гуменної «Хрещатий Яр».

Лекція 7-8.

Літературне об'єднання «Слово»

Творчість Т. Осьмачки. Драматична доля співця. Жанрове розмаїття поетичного доробку. Мотиви та образи лірики. Художні особливості поезій. Жанр поеми в творчості митця («Міщани», «Поет»). Повість «Старший боярин», її проблематика та образи, художня своєрідність. Повість «Ротонда душогубців», її викривальний пафос. Автобіографічні елементи у творі. Повість «План до двору», її ідейне спрямування. Творчість Т. Осьмачки в історії українського письменства. Образ Тодося Осьмачки в романі – біографії «Поет із пекла» М. Слабошпицького. Проза У. Самчука. Життєва основа роману «Марія». Жанрові та художньо-композиційні особливості роману. Проблематика твору. «Марія» У. Самчука в контексті літератури про голодомор. Жанрові та

сюжетно-композиційні особливості трилогії «Волинь». Проблематика епопеї. Місце «Волині» У. Самчука у літературному контексті доби. Художня специфіка творів В. Барки. Роман «Жовтий князь», його сюжетно-композиційні особливості. Проблематика і образи твору. «Жовтий князь» у літературному контексті доби.

Лекція 9-10.

Нью-Йоркська поетична група

Нью-Йоркська поетична група (Ю.Тарнавський, Б.Рубчак, Б.Бойчук, В.Вовк, Е.Андієвська та ін.). Журнал «Нова поезія» – модернізація змісту і форми. «Нью-Йоркська група поетів» і національна літературна традиція. Сюрреалістична поезія Б. Рубчака. Проблематика українського і європейського модернізму у працях Б.Рубчака. Чорнобильська тема у поезії Ю.Тарнавського (цикл «Дорослі вірші», поема «Урана»). Поезія екзистенціалізму. Олег Зуєвський і група «Світання». Символізм у творчості О. Зуєвського. Поетичні збірки О. Зуєвського «Золоті ворота», «Під знаком Фенікса», «Голуб серед ательє». Творчість І. Качуровського: «В далекій гавані», «Шлях невідомого», «Дім над кручею», «Свобода вічності». Українська поезія в Канаді та роль у її розвитку Яра Славутича. Українська поезія в Європі (Б.Кравців, С.Гординський, Т.Карабович та ін.).

Лекція 11-12.

Тематичний і жанровий діапазон художньої прози української діаспори 2-ої пол. ХХ ст. Література діаспори останніх десятиліть у зв'язках з материковим письменством. Яскраві представники української діаспори в прозових і драматичних жанрах. Творчість Б. Бойчука. Роман «Над сакральним озером». Філософська проза Е. Андієвської. Художня своєрідність «малої» прози Е.Андієвської («Подорожі», «Тигри», «Джалапіта»). Неоміфологізм, сюрреалізм, імпресіонізм у новелах і казках письменниці. Філософська і морально-етична проблематика у романах Е.Андієвської «Герострати», «Роман про добру людину», «Роман про людське призначення», поетика творів. Творчий здобуток Віри Вовк. Медитативно-ліричний характер прозових творів Віри Вовк (збірки «Легенди», «Казки», «мозаїчні» книги «Духи й дєрвіші», «Вітражі», «Святий гай»). Складність їх жанрового визначення. «Чоловіча» еміграційна проза «третьої хвилі», переважання у ній есеїстики. «Променисті силуети» І.Качуровського, відзначення книги Шевченківською премією 2006 р. Марія Ревакович – дослідниця української літературної діаспори (за книгою «Persona non grata»).